

в) Деякі науково-експертні матеріали
(написані на громадських засадах за дорученням
Президії НАНУ або владних органів)

1. Іудаїзм та караїмізм: конфесійна відмінність.
2. Ідентичність Української Греко-Католицької Церкви і незаконність претензій на неї так званої «правовірної» УГКЦ.
3. Діяльність російської неоязичницької спільноти «Ежен еж словен» в Україні.
4. Оцінка вчення і діяльності «Школи Здоров'я і Радоців» Синельникових.
5. Науково-експертна оцінка «Закону про внесення змін до Закону України «Про свободу совісті і релігійних організацій».
6. Шляхи і форми включення релігійного чинника в процеси гуманітарного розвитку України.
7. Наукові основи удосконалення державно-церковних і толерантизації міжконфесійних відносин в Україні.
8. Діяльність руху Фалуньгун в Україні та у світі.
9. «Русский мир» патріарха Кирила як духовна платформа московських претензій на Україну.

7. КОРОТКИЙ ЗВІТ
про роботу Відділення релігієзнавства ІФ НАНУ
в 2012 році

1. У звітному році Відділення розпочало дослідження *нових планових тем* «Релігійний фактор в духовно-культурному просторі сучасної України» та «Інституалізаційні процеси в сучасних релігіях: загальні закономірності та особливості українського контексту», продовжувало роботу над темою «Внутрішньоконфесійні процеси в ісламі та шляхи їх толерантизації».
2. Видруком книги «Релігія і Церква в історії української діаспори» (894 с.) Відділення *завершило працю над фундаментальним десяти томним проектом «Історія релігії в Україні»* за науковою редакцією професора А.Колодного.
3. Видруком колективної монографії «Релігійні процеси в перспективі їх виявів» (39,4 д.а.) *завершили написання циклу з 3-х книг «Релігія – Світ – Україна»*. Попередні дві книги циклу видрукувані в 2010 і 2011 рр. Проект виконувався як складова теми Відділення історії, філософії та права НАНУ «Культурно-цивілізаційний діалог ХХІ століття: проблеми інтеграції у світове співтовариство».

4. Видруком першого тому «Релігієзнавство України» (596 с.) *завершили роботу над двохтомником* такої ж назви (другий том видрукувано в 2011 році).
5. На основі проведених досліджень різних сфер релігійного життя, вивчення державно-конфесійних і міжконфесійних відносин першими *інституалізували* і доповіли про це на міжнародних конференціях в зарубіжжі *нову галузь релігієзнавчої науки – практичне релігієзнавство*. Цій галузі присвячено видрукувану в звітному році колективну *монографію-посібник «Практичне релігієзнавство»* (20,7 д.а.). Розроблена і видрукувана нами програма навчальної дисципліни з практичного релігієзнавства для релігієзнавчих спеціалізацій університетів країни, запропонована участь Відділення у її викладанні.
6. Ініційовано Відділенням для релігієзнавчих спеціалізацій схвалений Міністерством науки і освіти України навчальний курс «Релігієзнавство. Сучасні релігійні процеси у світі й Україні». Підготовлено проф. Яроцьким П.Л. і видрукувано Програму курсу. Видрукувано його ж підручник «Релігієзнавство: сучасні релігійні процеси у світі й Україні».
7. Розроблено робочі програми з методичним забезпеченням із курсу «Релігієзнавство» для спеціалізацій *менеджмент, фінанси і кредит, облік та аудит, правознавство, економіка*. Для апробації проробленого введено екзамен з релігієзнавства в Українській транспортній академії.
8. Окрім названого вище, в 2012 році Відділенням видрукувано ще: колективну монографію «Релігія в контексті духовного життя» (40,7 д.а.), наукові збірники «Українські святині – українському народові» (6,3 д.а.), «Іван Огієнко (митрополит Іларіон) – патріот, вчений, богослов» (14,5 д.а.), «Історія релігії в Україні» у двох книгах (80,6 д.а.) та «Арсен Річинський. До 120-річчя від дня народження» (8,7 д.а.), чотири числа кварталника «Українське релігієзнавство».
9. Взяли участь в організації і проведенні відділенівських *циклових конференцій*, зокрема 21-ї «Історія релігії в Україні» (травень), шостої «Україна-Ватикан» під назвою «Україна і Ватикан: до і після Другого Ватиканського собору» (листопад) та восьмих Річинських читань (листопад). Постали співорганізаторами ще чотирьох інших конференцій і Круглих столів.
10. Активно працювала діюча на базі Відділення *Координаційна Рада з релігієзнавчих досліджень країн СНД і Балтії* (координатор – проф. Л.Филипович). В році відбулися обміни науковцями між Україною та Білоруссю, Литвою, Польщею, США й Росією. Відділення мало вісім людиновіздів на наукові заходи в Польщу, Росію, Білорусь, Вірменію та Литву.

11. Активно почала працювати *релігієзнавча секція Малої Академії наук*, організована і керована Відділенням (куратор – проф. Филипович Л.О.). Проведено конкурс робіт юних релігієзнавців.
12. З метою охоплення науковим дослідженням всього багатоманіття проблем релігієзнавчої науки і з врахуванням нашої обмеженості у забезпеченні цього своїми науковими кадрами стали на шлях *формування науково-дослідницьких груп з тієї чи іншої науково-предметної зорієнтованості* із залученням до їх роботи вузівських викладачів. Активно запрацювала група з філософії релігії (куратор – О.Горкуша), яка провела в 2012 році свій Круглий стіл із заїздом на нього науковців з фаху з Києва і низки областей країни, видрукувала працю «Філософія релігії в Україні» (24 д.а.).
13. Протягом року підготовлено й передано до владних органів, в правління конфесій, міжконфесійні ради *8 науково-експертних матеріалів*, дано відповіді на 11 листів, переданих Відділенню для відповіді на них. Активно співпрацювали із Всеукраїнською Радою Церков і релігійних організацій, а також із Українським Біблійним Товариством, в яке входимо нарівні із церковними інституціями. На відміну від минулих років відсутня співпраця із департаментом у справах релігії Мінкультури України.
14. Хоч офіційно ні Президія НАНУ, ні ВАК не спромоглися на утворення Координаційних рад із дослідження проблем тієї чи іншої сфери знання, при Відділенні релігієзнавства діє *Координаційна Рада з дослідження проблем релігієзнавчої тематики* (голова – проф. Яроцький П.Л), яка узгоджує, координує і схвалює тематику релігієзнавчих дисертаційних робіт науковців країни, надає консультації їм, допомагає із друком та релігійними джерелами.
15. Виконанню планових і позапланових завдань сприяє те, що робота у Відділенні *чітко спланована по її різновидах* на весь рік і в щомісячних Дорожніх картах з гарантією видруку написаного, визначені відповідальні наукові співробітники за кожний різновид роботи. За річними наслідками наукової роботи проводяться Круглі столи, працює теоретичний семінар.

Керівник Відділення д.філос.н. А.КОЛОДНИЙ
Вчений секретар Відділення к.філос.н. Д.БАЗИК